

Lista visokorizičnih trećih država sa strateškim nedostacima u sustavima sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (ažurirano – studeni 2021.)

Ministarstvo financija, Financijski inspektorat u funkciji pomoći obveznicima primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (ZSPNFT) objavljuje ažuriranu listu visokorizičnih trećih država koje predstavljaju države sa strateškim nedostacima u sustavima sprječavanja pranja novca koje su identificirali FATF¹ i Europska komisija. Te su države označene visokorizičnima zbog nedostataka u zakonodavstvu ili provođenju zakona koji mogu utjecati na uspjeh borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma.

Poslovanje s osobama ili provođenje transakcija povezanih s tim državama, kao i kada su sredstva ili imovina stranke povezani s tim državama, predstavlja veću vjerojatnost pranja novca i financiranja terorizma pa time i povećan rizik od zlouporabe financijskog i nefinancijskog sektora Republike Hrvatske za pranje novca i financiranje terorizma.

Sukladno ZSPNFT-u obveznici su dužni primijeniti mjere pojačane dubinske analize u odnosu na države koje su delegiranim aktom Europske komisije utvrđene kao visokorizične treće države koji ne primjenjuju odgovarajuće mjere za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

Osim toga, obveznici moraju uzeti u obzir relevantne evaluacije, procjene ili izvješća koja su sastavile međunarodne organizacije i stručnjaci zaduženi za određivanje standarda u području sprječavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma u vezi s rizicima koje predstavljaju pojedinačne zemlje, a kojima će se obveznici koristiti kao čimbenicima u vlastitim procjenama rizika (npr. „crna lista“ i „siva lista“ FATF-a).

EU lista visokorizičnih trećih država

Na razini Europske unije, Europska komisija, sukladno čl. 64. Direktive (EU) 2015/849² za donošenje delegiranih akata, ovlaštena je donositi delegirane uredbe koje se odnose na treće države (koje nisu članice EU niti potpisnice Sporazuma o osnivanju EGP-a) sa strateškim nedostacima u sustavima za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koji predstavljaju značajnu prijetnju financijskom sustavu Europske unije („visokorizične treće države“), a kojima se dopunjuje predmetna Direktiva.

¹ FATF (eng. Financial Action Task Force, fra. Groupe d'action financière) - međuvladino multidisciplinarno tijelo osnovano u Parizu 1989. godine, na sastanku zemalja G-7. Njegova je zadaća postavljanje standarda te razvijanje i unaprjeđenje politika sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Članice FATF-a su zemlje OECD-a, Hong Kong, Singapur, Kooperativno vijeće za arapske zemlje Zaljeva i Europska unija. Dokumenti FATF-a koji predstavljaju standarde za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma su:

- 40 preporuka za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma
- sektorske smjernice za provedbu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

² Direktiva (EU) 2015/849 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20.05.2015. o sprječavanju korištenja financijskoga sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) 648/2012 Europskoga parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskoga Parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (Četvrta Direktiva)

Konzumacijom navedene ovlasti, Europska komisija je usvojila Delegiranu uredbu (EU) 2016/1675 od 14. srpnja 2016.³ kojom je utvrdila listu visokorizičnih trećih država te ju je naknadnim izmjenama, nekoliko puta ažurirala.⁴

Zadnjom izmjenom je ažurirana i utvrđena aktualna lista visokorizičnih trećih zemalja sa strateškim nedostacima u svojim sustavima sprječavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma (Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/37 od 07. prosinca 2020.⁵, dalje u tekstu: Delegirana uredba).

Prilikom donošenja Delegirane uredbe, Komisija je u obzir uzela nalaze međunarodnih organizacija koje se bave pitanjem sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, utvrđivanjem nedostataka te postavljanjem standarda u tom području. Posebno su uzeti u obzir nalazi FATF-a pa će stoga u nastavku biti navedene i liste država koje je ta međunarodna organizacija utvrdila visokorizičnima.

FATF-ove liste visokorizičnih država

FATF objavljuje tzv. „crnu listu“ s popisom država koje predstavljaju visoki rizik (eng. Highrisk jurisdictions subject to a Call for Action) te ističe da je u odnosu na stranke iz tih država potrebno primijeniti mjere pojačane dubinske analize. Trenutno su kao takve identificirane samo Iran i Demokratska Narodna Republika Koreja te su obje te države uvrštene na listu visokorizičnih trećih država Europske komisije.

Također, FATF objavljuje i tzv. „sivu listu“ država koje su pod povećanom prismotrom (eng. Jurisdictions under Increased Monitoring), a koje aktivno surađuju s FATF-om na ispravljanju nedostataka u vlastitim sustavima za borbu protiv pranja novca, financiranja terorizma te proliferacije oružja za masovno uništenje. U odnosu na stranke iz tih država prema FATF-u nije potrebno primjenjivati mjere pojačane dubinske analize stranke, samo iz razloga što stranke dolaze iz tih država, ali ta okolnost svakako može biti čimbenik pri procjeni rizičnosti stranke.

Međutim, pojedine države koje se nalaze na „sivoj listi“ FATF-a, Europska komisija je označila visokorizičnim te ih uvrstila na svoju listu visokorizičnih trećih država pa su obveznici, sukladno ZSPNFT-u, dužni u odnosu na te države primijeniti mjere pojačane dubinske analize. Također, Europska komisija je kao visokorizičnima označila i pojedine države koje se ne nalaze na FATF-ovim listama.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R1675&from=EN>

⁴ Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/105, 2018/212, 2018/1467, 2020/855,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R0105&from=EN>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R0212&from=EN>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R1467&from=EN>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020R0855&from=EN>

⁵ Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/37 od 7. prosinca 2020. o izmjeni Delegirane uredbe (EU) 2016/1675 o dopuni Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu brisanja Mongolije iz tablice u točki I. Priloga (Tekst značajan za EGP) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A32021R0037>

Liste visokorizičnih zemalja sa strateškim nedostacima u sustavima za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma EU komisije i FATF-a:

Redni broj	Naziv zemlje	Delegirana uredba EU	Lista FATF-a
1.	Afganistan	✓	
2.	Albanija		✓
3.	Bahami	✓	
4.	Barbados	✓	✓
5.	Bocvana	✓	
6.	Burkina Faso		✓
7.	DNR Koreja*	✓	✓
8.	Filipini		✓
9.	Gana	✓	
10.	Haiti		✓
11.	Irak	✓	
12.	Iran*	✓	✓
13.	Jamajka	✓	✓
14.	Jemen	✓	✓
15.	Jordan		✓
16.	Južni Sudan		✓
17.	Kambodža	✓	✓
18.	Kajmanski otoci		✓
19.	Mali		✓
20.	Malta		✓
21.	Maroko		✓
22.	Mauricijus	✓	
23.	Myanmar	✓	✓
24.	Nikaragva	✓	✓
25.	Pakistan	✓	✓
26.	Panama	✓	✓
27.	Sirija	✓	✓
28.	Senegal		✓
29.	Trinidad i Tobago	✓	
30.	Turska		✓
31.	Uganda	✓	✓
32.	Vanuatu	✓	
33.	Zimbabve	✓	✓

* Nalaze se na crnoj listi FATF-a.

Kronologija, vremenski slijed i dokumenti na temelju kojih su sastavljane i ažurirane liste visokorizičnih trećih država vidljivi su na web stranicama Europske komisije i FATF-a na sljedećim poveznicama:

Europska komisija:

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/anti-money-laundering-and-counter-terrorist-financing/eu-policy-high-risk-third-countries_en

FATF:

[https://www.fatf-gafi.org/publications/high-risk-and-other-monitored-jurisdictions/?hf=10&b=0&s=desc\(fatf_releasedate\)](https://www.fatf-gafi.org/publications/high-risk-and-other-monitored-jurisdictions/?hf=10&b=0&s=desc(fatf_releasedate))